

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Nyitányi előfizetésre . . . . . 8 korona
Havonta 13
Félévesre 65
Évesre 120

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:

László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==

Hasznosítandó és kiadóhivatalt:

Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Március tizenötödikére.

Tavaszi ébredése, magyar szabadság ünnepe, köszöntünk!

Egész világon nincs párja e napnak, az emberiség történetében ez az egyetlen vértelen forradalom. Ez a nap a mi szabadságunk örök forrása, örök dicsősége. Ünnepel a nemzet s mi e szent napon nemzeti költészetünk fejedelmének irását vessük mindenek emlékezetébe. Jó-kai Mór levelet irt március tizenötödikére a Petőfitársaságnak. De a levél az egész nemzetnek szól. Olvassa kiki áhitattal, gyönyörűséggel, hazafias örömmel.

Ime itt a levél:

Itt ülök a távoli tengerparton, éltető meleg napsugártól üdülve s hallgatom a tengernek zugását és elmélkedem a szerelemről.

Többféle szerelem van: a hitvesi hűséges szerelem: ennek csak egy tűzhelye van; az otthon; a csapodár érzéki szerelem: ennek már oltárai vannak; a pénz szerelem: annak már temploma is van (itt a közelben; de legerősebb valamennyi között a honszerelem: ez az égben lakik — és egy egész nemzet szívében.

Es én nekem nem lehet e boldog világban sem másról elmélkednem, mint a hazaszeretetről. Mem kell-e ennek elfoglalni minden érzésemet, minden gondolatomat? Ez uralkodik rajtam éjjel-nappal.

Eszembe jutnak a hazai költők minden hagyományos mondásai a honszerelemről:

Szememből könnypatak csereg
Emlékedre, édes hazám. . .

Hol van a hon, melynek Árpád vére
Győzelemmel csorga szent földére?

Hazádnak rendületlenül
Légy hive, óh magyar. . .

Isten áldd meg a magyart
Jó kedvvel, bőséggel. . .

Kettő szerelme kebelemnek:
Egy hon és egy leány. . .

Tied, hazám, egy szentelt fájdalom. . .

És a haza nagy bölcsének örök szava:

A hazáért mindent föl lehet áldozni,
De a hazát magát soha. . .

Nekem is minden imádkozásom a hazára emlékezéssel kezdődik. Oh, Te legdrágább kincsünk a földön, tartson meg Téged az Isten, az a Mindenható Isten, a ki Téged átadott ennek a nemzetnek, a ki kihozott a küzdelmek világába, a ki e nemzetet annyiszor föltámasztá halottaiból, nagygyá növelte, óh Te népeknek Istene, régy csodát az én drága hazámért és add meg neki a kívánt békességet.

Kedves barátaim, pályatársaim! Ellenére annak, hogy testileg nem élhetek közöttetek, de lelkem ott lesz veletek és kiveszi a részét a hazafiúi örömből.

Isten áldása lengjen a mi szeretett hazánkon. Isten tűzszlopa vezesse utjában a lelkemhez nőtt Petőfi-Társaságot.

Nizza, 1904. március 9.

igaz hivetek

Jókai Mór dr.

Hazafias ügy.

A népszanatóriumokról.

Lukács György főispán beszéde a vasárnapi szanatórium-estén.

A hazai író és művész világ büszkeségei fognak a mai estén a legmagyarabb város díszes társaságának első rangu szellemi élvezetet nyújtani, vétenék tehát a jó ízlés szabályai ellen, ha ezt az előkelő közönséget feltartóztatnám abban, hogy hozzájusson a szellemi táphoz, mely reája vár.

Néma azonban még sem maradhatok. Mert lelkem mélyéből fakad a köszönet és a hála azért a nemes lelkesezésért, melylyel Debrecen város hazafias társadalma ügyünket egyetlen hívő szavunkra felkarolta. Láng szó és érc hang kellene ahhoz, hogy hálánkat méltóan róhassam le.

Debrecen város azonnal megértette, hogy itt minden magyar ember közös ügyéről van szó, hogy a mi munkánk: a népmentés olyan feladat, amely mellett sorompóba kell lépni mindenkinek, akinek bensejében magyar szív dobog s akinek magyar szózat a legdrágább zenéje.

Ezer év óta küzdünk ezen a helyen, Nyugot és Kelet ölelkező pontján, ütközője mindazoknak az áramlatoknak és alakulásoknak, melyek végig száguldottak Európán. Századokon keresztül karddal állottunk őrt a nyugoti művelődés védelmére. Közben, amidőn jó végzetünk megszánt gyötrelmes harcainkban s rövid időre pihenőt adott, derekasán igyekeztünk magunk is munkálkodni a művelődés mezején. Ujabb fejlődésünknek pedig minden törekvése nemzeti kultúránk széles alapokon való kifejlesztésére és közgazdasági megerősödésünk előmozdítására irányul, mert hiszen történelmi hivatásunknak, mely közvetítő és kiegyenlítő szerepet szán nekünk nyugot és kelet között művelődésben úgy mint gazdasági téren, csak úgy felelhetünk meg, ha magunk is erősek vagyunk. Erősek kulturában és erősek gazdasági téren.

Igen ám, de a kulturához oly módon fogtunk és gazdasági berendezkedésünket a középkori formákból a modern gazdasági élet követelményeihez oly gyors

TOLNAI DANIEL

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség

Olcsó árak

Debrecen, Piac-utca 49 szám.

o a főpostával szemben, o

egymásutánban idomítottuk át, hogy szinte észre sem vettük, hogy a fokozott munkához hiányzik a megerősített emberanyagunk.

A statisztika ugyan örvendetesen hirdeti, hogy a magyar faj szapora. De hirdeti állandóan és rémségesen ott is, hogy hull a magyar gyermek és hogy java munkabíró korában pusztul a felnőtt magyar nemzedék! Gyermek halálozás és a tüdővész pusztításai legnagyobb két ellensége nemzeti megerősítésünknek.

A gyermek halálozás óriási pusztításával szemben ma már — hála a Gondviselésnek vértézetten állunk. Kezdte a munkát a társadalom. Szüksős eszközökkel de lobogó lelkesedéssel és fáradhatatlan kitartással. Önzetlen munkájának meg is lett az eredménye. Humánus törvényhozásunk megértette, hogy a magyar állam sok szükséglete között nincs fontosabb mint a gyermek megmentése a magyar hazának, s kereste és meg is találta a pénzerőt is a gyermek védelem nagy stílus felkarolására.

Szóval sem mondom, hogy miután a gyermekmentést az állam a maga közvetlen gondozása körébe vonta, most már a társadalomnak nem lenne több feladata ezen a téren. Ellenkezőleg. A társadalom nemes hivatása marad, hogy tovább szolgálja a gyermek védelem magasztos ügyét az államot segítő, támogató tevékenységgel.

Azonban a vezető tevékenységet mégis az állam vette át, a társadalomé most már csak a támogató, a kisegítő szerep.

A szerepek ilyen alakulása lehetővé teszi a mi magyar társadalomunknak, hogy ezt az uttörő és előkészítő tevékenységet, melyet a gyermekmentés és gyermek védelem terén teljesített, ugyanily nemes hivatással más tereken is vegye kezébe.

Vegye kezébe a fölserdült magyar nemzedékek megtartásának ügyét.

A gyermek védelem csak problematikus értékű, ha akkor, mikorra a szervezet kifejlődik és munkabíró korba jut, védtelenül áll azzal a romboló nagyhatalommal szemben, melyet úgy hívunk hogy tüdővész.

Hazánkban hetven ezer ember pusztul el évente tüdővészben. Ezek az áldozatok átlag hat-nyolc éven keresztül sínlődnek, míg megváltja őket szenvedéseiktől a halál. — A tüdővész betegek száma tehát állandóan fél millió szegény hazánkban.

Ennek a fél millió polgártársunknak egyharmad teljesen munkaképtelen, kétharmada nagyon korlátolt munkabírással rendelkezik. Tessék kiszámítani, mennyi keresmény, mennyi munkabér megy veszendőbe.

És tessék hozzá számítani azt is, hogy ezeknek a pusztuló áldozatoknak ápolása, gondozása mennyi munkaerőt köt le, mely különben produktív módon volna hasznosítható. Sok-sok millió megy veszendőbe, sok-sok érték kallódik el.

De a gazdasági kár az éremnek csak egyik oldala. Az ellen oldalon ott van az a sok szenvedés, köny és sohaj, amit a kór okoz, meg az a szivettépő keserűség, mely az elhagyatottak, a gondozásra szorulók lelkében halmozódik föl, akik mellől kidől a kenyérkereső, az eltartó, a tamasz! Szülők keserve, hitvesek zokogása, gyermekek kétségbe esése: óh, semmi sem oly változatos, semmi sem oly káprázatosan sok oldalú, mint azok a nagy tragédiák, melyeket a tüdővész idéz elő!

Szabad-e hát tovább is tétlenül nézünk, hogy ezt a kevés magyart ily két-

ségbeejtően tizedelje egy kór, melylyel pedig meg tudunk küzdeni!

A tudomány rég kimutatta, hogy a tüdővész biztosan lehet gyógyítani, csak idejekorán kell hozzá fogni.

A szanatóriumokban nemesak sikerrel gyógyítják az idejében felvett tüdővész beteget, hanem ami a közvetlen gyógyításnál még sokkal nagyobb jelentőséggel bír, mindenki, aki onnan kikerül, felesküdt katonája és buzgó apostola azoknak az okos életrendi szabályoknak, melyek megtartásával egészségünket megőrizhetjük és a tovább ragályozást meggátolhatjuk. A szanatóriumok utján tehát az egészség megbecsülésének, az e végből való okosan élésnek kellemét igazán gyakorlati eredménnyel ültethetjük a társadalomba.

A magyar hazának föltétlen szüksége van minden fiára, legkivált azokra, akik java munkabíró korukban produktív tagjai a nemzetnek.

Karolja fel tehát a magyar társadalom a nép szanatóriumok ügyét. Vegye fel a harcot a felnőtt emberek irgalmatlan hóhérszél, a tüdővészszel.

Ha megmentjük a gyermekeket a hazának, meg kell óvnunk azokat is, a kiket munkabírásuk delén támad meg az alattomos ellenség, éppen akkor, amikor mindnyája egy egy kamatozó nemzeti tőkét képvisel.

Ebredjen kötelessége tudatára a társadalom!

Allítsunk nép szanatóriumokat!

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónk telefon jelentése.

Budapest, márc. 14.

Csendes ülés ígérkezik a mai napra. A folyosókon alig-alig látni embert s az ülésteremben is mélységes csöndesség terjeszkedik. Napirenden van az indemnitás folytatolagos tárgyalása, amelyhez dü minorum gentium felszólalását várják.

Az elnöki székben *Jakakffy* elnök ül. Megnyitja az ülést, fölolvastatja a tegnapi ülés jegyzőkönyvét, melyet minden megjegyzés nélkül hitelesítenek. Az irományok előterjesztéséhez sines senkinek megjegyezni valója s így a megnyitás formásgain hamarosan tulesett a t. Ház.

Böszörményi Sándor: A Ház számításáról szóló jelentést terjeszti a Ház elé. A jelentés ki fog nyomtatni és szét fog osztatni. (Helyeslés.)

Elnök: A Ház most áttér a napirendre, az indemnitás tárgyalására. Ehez elsőnek *Csernoch János* kíván szólni.

Csernoch János: A néppárt nevében kijelenti, hogy mivel az indemnitás bizalmi kérdés, ennél fogva a javaslatot nem fogadja el. Mégis, nehogy úgy látszék, mintha nem volna őszinte óhajta, hogy az ország kijusson a törvényen kívüli állapotból, nem nyújt be külön határozati javaslatot. (Helyeslés.)

Holló Lajos: Erősen támadja Tisza kormányzatát s azt mondja, hogy a nemzetnek erős kívánságával szemben, egyedül Tisza érzéketlen. Még a legkonzervatívabb politikusok is minden igyekezetükkel azon voltak, hogy nemzeti irányban fejlesszék az államot. Egyedül Tisza István az, akinek nincs érzéke a nemzeti állam kiépítésére irányuló eszmék és törekvések iránt. Összehasonlítva Tiszát Bánffyval s arra a konkluzióra jut, hogy még Bánffy is többet iparko-

dott tenni nemzeti irányban, mint Tisza István is, akinek e tekintetben a decrescendó minden irányelve. Határozati javaslatot nyújt be, melyben annak ki mondását kéri, hogy mindaddig ne adják meg az indemnitást, amíg az 1903. évi kiadások fedezete dolgában nem történik intézkedés. (Helyeslés az Ugronpárton.)

Bedőházy János: Nem fogadja el az indemnitást. Támadja a szabadelvű pártot és a többségi elv tulságos erőszakosságát teszi szóvá. Azt mondja, hogy a többség mindent megszavaz minden kormányra, még azt is, hogy a vöröshagyma káposzta. Ez ellen a szervilis politika ellen szól s a kormány ellen, mely még ilyen szervilis párttal sines megelégedve, hanem még szervilisebbet akar, amint ezt a visszavont indítvány mutatta. Ilyen kormányra nem ad indemnitást.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma *Csáky Albin* gróf elnöklése mellett ülést tartott, melynek napirendjén az ujonctörvény volt. A felső ház letárgyalta mindkét katonai javaslatot s vita csak a részleteknél volt.

Zichy Nándor gróf a címnél azt jegyezte meg, hogy a Ház térjen vissza az eredeti praxishoz és a közös hadsereg ujonclétszáma helyett a „magyar csapatok ujoncjutalékáról” szóljon.

Tisza István gróf azt feleli, hogy a cím teljesen megfelel a közjogi gyakorlatnak s a kiegyezés létrejötte óta honosodott meg. Kéri az eredeti cím megtartását.

Keglevich István gróf: Kívánja, hogy a főrendiház, hasonló esetben, mint a most letolt válság, ne szüneteljen hónapokig, hanem esetleg megelőzve a képviselőház tárgyalásait vagy párhuzamosan azokkal, folytassa tanácskozásait, annélkül azonban, hogy a képviselőház kezdeményezési jogát ezáltal érintené. Ez megerősítené a főrendiház tekintélyét egyrészt, másrészt kellő támpontot nyújtana a kormányelnöknek. (Helyeslés.)

Elnök: Jelenti, hogy az aradi törvényszék rágalmas és becsületsértéssel vádolt *Vásárhelyi Béla* mentelmi jogának fölfüggesztését kéri.

A főrendiház elhatározza, hogy *Vásárhelyi Béla* mentelmi jogát fölfüggeszti.

Elnök: Bezárja a tanácskozást.

Kovács Pál szintén a javaslat ellen beszélt.

Ezután a vitát szerdára halasztották, miután holnap szünet lesz.

Az ülés végén

Tisza István gróf tájékoztatta a házat legközelebbi munkarendjéről, mire az ülés véget ért.

KÖZIGAZGATÁS.

Utcanyitás.

— Ajánlva a nemes városi tanács figyelmébe. —

A helyi lapokban már több ízben volt szó a Révész-utca kiszélesítéséről, illetve kinyitásáról. Ez az óhajta már évekket ezelőtt a közgyűlés színe elé került és jól lehet úgy a szakközégek, mint a tanács a jog- és pénzügyi bizottság, valamint a városi főmérnök és akkor főszámvevő urak pártolták, a közgyűlésen elbukott néhány szótöbbséggel az utca-nyitás eszméje.

Kétségtelenül fontos érdeke a város ama részének első sorban ezen szűk sikátor megnyitása a forgalom részére igen kívánatos tehát az *Antal- és Vedródi-féle háztelkek megszerzése*. Ez által nemcsak lehetővé válik idővel az utcarendezés kérdése, hanem megszűnik az a piszokfészkek, amely most a nagynevű Révész nevét viseli. Előnyére lesz ez az utcanyitás a csendőrségi laktanyának, hová a szűk közön át alig lehet valamit szállítani. És végül el lesz hártva az utcanyitás által az a sok panasz, mely ezen sikátor ellen köztisztasági, közegészségügyi és tűzrendőri nézőpontból joggal emelhető.

Értesülésünk szerint az *Antal-féle házastelkek* ismét fel van ajánlva a nemes városnak a megvételre. Nem kételkedünk abban, hogy ezen telek folytatása, a *Vedródi-ház* is megszerzhető. Kár volna ezen ajánlat felett napirendre térni és nagy hiba volt a szakértők véleményének mellőzésével a tervet már a múltban elejteni.

Az *Antal-féle ház* kisajátításával a forgalomnak és közlekedésnek pompás utja nyílnék és még ezen felül maradna a Széchenyi-utca egy kisebb házhely is. De tegyük fel, hogy nem hagynánk helyet egy ház építésére, még az esetben is a város jól felfogott érdekéből előnyös volna a mostani árak mellett ezen házastelk megszerzése.

Aki a dolgok mélyére lát és városunk elhanyagolt utcáinak jövő fejlődését óhajtja, az nem zárkozhatik el az újból felvetett eszme megvalósítása elől. Tegyük meg a kezdeményező lépést ahhoz, hogy szűk és piszkos, egészségtelen és tűzbiztonság tekintetében veszedelmes sikkioraink lassankint eltűnjenek. Aldozattal jár kétségtelenül az ilyen előrelátás és telekszerzés, de egy nagy város fejlődésénél a befektetések értékét felülmulják az ezen áldozatok nyomában járó üdvös eredmények.

Városunk vezető köreit igen kérjük, méltóztassanak ez ügygel érdemileg foglalkozni. Az ó sulyos szavuk, megbízható véleményük bizonyára meggyőzik a törvényhatósági bizottsági közgyűlést az eszme helyességéről. Ma ezen házastelk jutányosan megszerzhető és addig, míg az utcarendezés nyélbe üthető, a bekerülési ár harmadát bőségesen megadja. A nemes város tehát ezen házastelk megvételénél és esetleg a *Vedródi-féle ház* megszerzésénél nem veszthet, csak nyerhet a jelen viszonyok közt a jövőre.

Oberon.

× **Teljes tanácsülés.** A város tanácsa Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt e hónap 18-án pénteken délután 3 órakor a városháza nagy tanácstermében teljes tanácsülést tart.

× **Tanácsülés.** A város tanácsa tegnap délelőtti Kovács József polgármester elnöklete alatt a városháza kistanácsstermében ülést tartott, melyen a tanács a folyó ügyeket intézte el.

× **A városi közgyűlés elhalasztása.** A város törvényhatósági bizottságának e hónap 22-ikére kihirdetett közgyűlését az e hó 21-26-ikáig városunkban megtartandó sorozások miatt egyelőre elhalasztották. Az elhalasztás dacára a közgyűlést még e hónap folyamán mégis megfognak tartani.

Március 15.

Emlékünnep az oratóriumban. A főiskola hazafias ifjúsága a Hittanhallgatók önképző köre közreműködésével 9 órakor emlékünnepet tart a főiskola oratóriumában. Az ünnepély ének, szavaltat és szónoklatból fog állani. Az ünnepségen részt vesz a városi tanács és kiküldöttei. Ott lesznek ugyanis: Vecsey Imre főjegyző, Oláh Károly, Szabó Kálmán v. tanácsnokok és Roncsik Lajos főszámvevő. Az ünnepélyen megjelenik a tanári kar és az ifjúság is teljes számban.

A főiskola mai ünnepe. A főiskola ifjúsága a Magyar Irodalmi Önképző Társulat vezetése alatt a mai ünnepét a következő sorrendben tartja: fél 2 órakor a Petőfi szobornál:

1. A Petőfi-dalkör énekel.
2. Oláh Béla beszédet mond.
3. Dobra Jenő szavalja a „Talpra magyar“-t.
4. A Petőfi-dalkör énekel. 2 órakor a kollegium udvarán:
1. A főiskolai-énekkar énekel.
2. Baróthy István beszédet mond.
3. Az Egyetértés Dal és Zeneegylet énekel.
4. Reke Kálmán szavalja ifj. Vályi Nagy Gusztáv pályadíjnyertes költeményét.
5. A főiskolai-énekkar énekel. Fél 3 órakor a Szabadság szobornál:

1. A „Városi dalegylet“ énekel.
2. Bakesy József megkoszoruzza a szobrot.
3. Segesváry Viktor szavalt.
4. Szávay Zoltán beszédet mond.
5. A Munkás-dalegylet énekel. — 3 órakor a Városháza előtt:

1. Az összes dalegyletek éneklék a Hymnuszt.
2. Erdei Károly beszédet mond.
3. A „Kossuth dalkör“ éneklék a „Kossuth-induló“-t.
4. Szilágyi Dezső szavalja a „Talpra magyar“-t.
5. Az összes dalegyletek éneklék a „Szózat“-ot.

Az ifjúság ez uton is hazafias tisztelettel hívja meg Debrecen város lelkes polgárságát, hogy mennél méltóbb s szebb ünnepe legyen a holnapi nap, a Szabadság e dicső napjának.

A debreceni állami főreáliskola Petőfi önképzőköre 1848. március 15. emlékére d. e. 10 órakor ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Szózat. Éneklék az ifjúság. 2. Megnyitó beszéd; tartja dr. Kardos Albert vezető tanár. 3. Talpra magyar! szavalja Szabó István 8. o. t. 4. Március 15. emlékezete. Ünnepi beszéd; tartja Tóth Árpád 8. o. t. 5. Petőfi emlékezete. Oda. Irta Kuti Sándor 8. o. t. felolvassa Neuman Jakab 8. o. t. 6. A forradalom költészete. Ertekezés, irta és felolvassa Németh Agoston 8. o. t. 7. Mi a haza? szavalja Kis Jenő 8. o. t. 8. Hymnus Éneklék az ifjúság.

A kegyes-tanítórendi róm. kath. főgimnázium önképző-köre ma március hó 15-én, délelőtti 10 órakor az intézet dísztermében alkalmi ünnepélyt tart változatos műsorral.

Március 15. a Svetits zárdában. A magyar szabadság mai születés napját ünnepélylyel tartják meg a zárda iskoláinak növendékei is. Ez ünnepségeknek,

melyek d. e. 10 órakor kezdődnek, műsora a következő:

1. Egressy: Szózat. Előadja a tanítónképző énekkara.
2. A márciusi események ismertetése, tartja Pajor Zsuzska III. év. tan. növendék.
3. Kalódy: Talpra magyar. Előadja a tanítónképző énekkara.
4. Pósa L.: A szent dal, szavalja Fischer Irén III. p. oszt. növ.
5. A vén cigány. Melodráma, irta Farkas Imre, zenéjét szerző Farkas Lajos, előadja Mándy Gizella továbbképz. növendék.
6. Kölesey: Hymnus. Előadja a tanítónképző énekkara.

A róm. kath. elemi fiú- és leányiskolák is kegyelettel ünnepelik a mai nagy napot. Minden csoportnak a maga osztályvezetőtanítója megmagyarázza a nap jelentőségét, azután a tanulók szavalnak és énekelnek. Az előadások az összes iskolákban egész napon át szünetelnek.

A debreceni ev. ref. tanítónképző ifjúsága ma délután fél 5 órakor a főiskola dísztermében hazafias ünnepet tart.

Az „Egyetértés“ önképző, dal- és zeneegylet ma saját pénztára javára a „Margit“ fürdő dísztermében táncalgyebekötött hazafias estélyt rendez. Az estély műsora a következő: 1. Induló. Előadja Kiss Gyula kedvelt zenekara. 2. Szinpadi jelenet. Verő György „Hadak utja“ c. színműből. 3. Talpra magyar. Sz. Nagy Károlytól. Előadja a dalkör. 4. Az ó-szönyi ütközet, szinpadi jelenet. Verő György „1000 év“ című színművéből. 5. „Március 15.“ Tompa Kálmántól. Szavalja Menyhárt Rózsika. 6. Kossuth nóta. Lányi Ernőtől. Előadja a dalkar. A műsor befejeztével reggelig tánc.

A „Petőfi dalkör“ ma az „Arany Bika“ szálloda dísztermében, este 7 órakor tartja dal, zene, szavaltat, szabad előadás, társasvacsora és táncalgyebekötött ünnepi estélyét. Az érdekes műsort itt adjuk: 1. Nyitány. Magyar Testvérek zenekarától. 2. Győzelmi dal. Huber Károlytól. Előadja: a Petőfi dalkör. 3. Szabadelőadás. Dr. Ferenczy Gyula ev. ref. főiskolai tanár úrtól. 4. Népdalfűzér. Lányi Ernőtől. Előadja: a Petőfi dalkör. 5. A szabadságharc Apotheozisa. Irta és elszavalja: Baja Mihály II. éves hittanhallgató ur. 6. „Talpra magyar!“ Petőfítől. Előadja a dalkör. A műsor befejezése után társasvacsora. Vacsora után tánc!

A kereskedő ifjak ünnepélye. A debreceni kereskedő ifjak egyesülete márc. 15-iki emlék ünnepét ma este fél 9 órakor tartja. Az ünnepélyt, melyen Szávay Gyula is közreműködik, a kereskedő társulat dísztermében tartják igen érdekes és változatos műsorral.

A „Debrecen“ sörcsarnokban székülő „Kossuth Lajos“ jótékony asztaltársaság ma hazafias ünnepélyt rendez. A műsor két részből áll: I. rész: 1. Nyitány, Magyar testvérek zenekara által. 2. Március 15-ike Takács Endrőtől, szavalja Króh Vilmos ur. 3. Hegeő szőlő Kardos Samu ur által. 4. Talpra magyar!... szavalja Kalitzki Ernő ur. 5. Viráglopás, szavalja Gál Zoltán ur. II. rész: 1. Nyitány, Benczi Sándor zenekara által.

2. Szavalt Csiky László ur által. 3. Kuplák, énekli Szilágyi Aladár ur. 4. Népdalok, énekli K. Hegyi Lili urnő. 5. Szavalt Cserny Béla ur által. Kezdeté pontban 8 órakor.

Március 15 a színházban. A debreceni színház is megünnepli ma március 15-ét a szabad-eszmék hajnalhasadásának ez idei évfordulóját. Este Rákosi Viktor Aranylakodalom c. hazafias darabja kerül színre. A darab főbb szerepeit Jeszenszky Irén, Krémerné Lili, Havasi Szidi, Székely Ilona, Klenovics György, Iványi Antal, Faragó Ödön, Csiky László, Krasznay Ernő, Nagy János, Cserny Béla, Karacs Imre, Mezey Andor és Szilágyi Aladár játsszák.

H I R E K

* A Debrecen tegnap délután megjelent számában valóságos viharágyut sütött el, melyből mondva csinált műharag és felháborodás puffog a főispán felé. Ez a március 15-iki hangulatsinálás azonban ok nélkül rázta meg a szinpadai kellékek lomtárából előszedett dörgő lemezt, mert az a ráfogás, hogy a főispán március 15-ikére teljes tanácsulást vagy értekezletet hívott össze, nem egyéb alaptalan híresztelésnél. Domahidy főispán a városi közgyűlés kötelességszerű előkészítése végett teljes tanácsulást hívott össze péntekre, e hónap 18-ikára. S ezt megelőzőleg hivatalosan érkezett a polgármesterrel, amikor beszélgetés közben szóba került, hogy mivel a közgyűlésen fontos és sürgős ügyek lesznek napirenden, nem volna e lehetséges mielőbb, talán kedden, előzetes értekezletet tartani a tárgysorozat és egyéb tenni valók érdekében. De éppen azért, mert ez a kedd március 15-ikére esik és március 15-ike nemzeti ünnep, a tanácskozás elhalasztódott. A főispán tehát nemcsak hogy nem sértette meg a nemzeti kegyeletet, hanem ellenkezőleg éppn hazafias érzületéről és tapintatosságáról tett bizonyosságot, midőn a sietős munkát március 15-ére való tekintettel más napra halasztotta.

* Személyi hír. Dr. Ajthay Sándor egyetemi tanár tegnap Debrecenbe érkezett.

* Kegyelem a debreceni bakáknak. Ünnepi fény árad a mai napon az egész hazára. E márciusi fényesség sugara behat a kaszárnyába is, a kaszárnya börtönébe. Megirtuk, hogy Vogel Pál a 39-ik gyalogezred derék ezredparancsnoka az ezred haditörvényszéke által január 11-én elítélt kilenc debreceni baka közül kettőnek március 5-én kegyelmet adott. Most, mint értesülünk, ismét öt bakának kegyelmezett meg, úgy hogy a kilenc közül Csizsár Samu, Sándor Bernát, Gál Sándor, Horog Gyula, Rosenbaum Alajos, Puskás

Zsigmond és Kiss Ernő már kiszabadultak. Most már csak a 8—8 hónap börtönre ítélt két baka Kiss Sándor és Biró Sándor van fogságban, De teljesen jó forrásból vesszük a hirt, hogy a méltán nagyra-becsült Vogel ezredes rövid idő alatt ezeknek is megkegyelmez és a husvéti ünnepekre teljes lesz a kiszabadult bakák öröme.

* Beteg rendőrkapitány. Jeney Miklós r. kapitány, a bűnügyi osztály vezetője — mint értesülünk pár nap óta beteg. Orosz náthája van, mely mint orvosai jelzik, remélhetőleg enyhe lefolyású lesz.

* A szanatórium-est vendégei tegnap, részben a reggeli gyorsvonattal, részben a déli vonattal elutaztak Debrecenből. Az est bevételeinek elszámolását még nem zárták le. De máris jelezhetjük, hogy az est tiszta jövedelme meghaladja a 600 koronát. Ezenfelül a szanatórium-egyesület elnökségének hiradása szerint máris több száz koronát utalványoztak Debrecenből a népszanatóriumok javára. Valószínű, hogy Debrecen városa, a debreceni pénzüntézetek, nőegyesületek és társas körök is küldenek a hazafias célra adományokat. Továbbá a debreceni társadalom ama derék tagjai, a kik a hazafias jótékonyág lelkes gyakorlását semmiféle nehezitelés miatt nem mellőzik, nagyobb méretű gyűjtést indítottak, hogy a népszanatóriumra ötezer, más hír szerint tízezer koronás alapítványt tegyenek. Ez valóban nemes felbuzdulás! A vasárnapi szanatórium estén egyébként közvetlenül felülfizettek: dr. Kovács Józsefné 24 kor., Kiss Albert 20., Jeney Miklós 7 kor., Kiss Áron 20 kor., Kiss Aronné 20 kor., Komlóssy Dezső 5 kor., özv. Löky Mártonné 4 kor., gróf Zedtwitz Alfréd 16 kor., Haendtel Vilmos 2 kor., Kövendy Domokos 20 korona. — összesen 134 koronát.

* A Csapókerti kert gazdai választás. A Csapó kertben tegnap délután 3 órakor ejtették meg a választást a kert-gazdákra. A második járás kert-gazdájául Balog Györgyöt választották meg óriási szótöbbséggel. Az első járás gazdáját vasárnap d. u. választják.

* Az örvendező király. Bécsen keresztül kapjuk a hirt, hogy a magyar parlamentben bekövetkezett váratlan fordulat végtelenül jól esett a királynak. Még abban az órában, melyben a fordulatról értesült, táviratot intézett a király Tisza Istvánhoz s a politikai helyzet kedvező fordulása alkalmából legmelegebb elismeréséről biztosította magyar miniszterelnökét. S hogy a király öröme az egész magyar nemzetnek is szól, azt igazolja egy félhivatalos hiradás, hogy a király már a legközelebbi napokban, a jövő hét második felében hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezik. Ugyanez a félhiva-

talos tudósítás azt is jelenti már, hogy a király budapesti tartózkodásának idejére több udvari ünnepség van tervezve. Csak májusban akart közénk jönni, de most már a legközelebbi napokban ellátogat megbékélt magyarjai közé.

* A boxer. A képviselőház folyosóján még mindig a nagy béke nap hatása tölti el a lelkeket. Lát-szik, hogy azon ünnepies jelenet illendően egyelőre lerontotta a válaszfalakat a jobb- és baloldali honatyák közt. Gajári Géza is melegen paroláz Zila elpusztíthatatlan tüdejű követével: Lengyel Zoltánnal, a kinek átnyujt egy boxert, mondván:

— Lásd, evvel akartunk megöklözni, most már tedd el a béke emlékeül.

— Köszönöm, testvér, szives figyelmedet — vágott vissza Lengyel — s kívánom mind azt a jót neked, amit te kívánsz nekem.

— Már megint kezded? — felelte erre Gajári a körülállók kacagása közben — a régi, ismert anekdota mintájára.

* Miniszteri leirat. A minap leirat érkezett a kereskedelmi minisztertől. A leirat azzal foglalkozik, hogy a kézi zálog üzletek nem foglalkozhatnak órakereskedéssel. E leirat nem érinti a debreceni zálog üzleteket, amennyiben városunkban nincs közönséges nyelven szólva: olyan zálogház, a mely órakereskedéssel foglalkoznék.

* A legöregebb kath. pap halála. A napokban hunyt el a róm. kath. papság nesztora hegyessi Hegyessy László a pécsi egyházmegyei c. kanonok, nyugalmazott hosszú-hetényi plébános személyében. Az általánosan tisztelt s szeretett aggastyán 97 évet élt. Igen kiterjedt s előkelő rokonság gyászolja, melynek számai városunk néhány intelligens család tagjaihoz is elnyulnak.

* Halálozások. Debrecen tegnapi halottai: Lukács József róm. kath. 50 éves, Horvát Aladár róm. kath. 8 hónapos, Jeney Sándorné ev. ret. 86 éves, Örmös Gáborné ev. ref. 76 éves.

* Nappali betörő. Özv. Mátyás Jánosné panasolta tegnap a rendőrségen, hogy vasárnap, míg a templomban járt, valaki álkules segélyével szobájába hatolt s onnan mintegy ötven korona készpénzt ellopott. A pénz a szoba egyik szekrényében volt, melyet a tolvajnak fel kellett törnie. A rendőrség erélyes nyomozást indított Mile Pál r. fogalmazó és Dobos József biztos vezetése alatt. A nyomozás kiderítette, hogy a lopást illetve betörést Balla Lidia követte el, ki még az nap megszökött Debrecenből. A nyomozás erélyesen folyik tovább.

* Berlin lakossága. Berlinből jelentik, hogy a német főváros lakosságának a száma valószínűleg még ebben az esztendőben eléri a két milliót. A statisztikai hivatal jelentése szerint január elsején Berlin lakossága 1,961,191 volt. Ezek között 932,395 férfi és 1,028,796 nő, úgy hogy most már csak 38,809 lakos hiány-

zik a két millióhoz. Az elmúlt hónapokban a berlini lakosság havonként átlag hatezer lélekkel szaporodott s így valószínűnek látszik, hogy Berlin már augusztusra eléri a két milliót.

* **A „tót“ Fadrusz.** Mikor egyszer valamely oláh tulzó azzal akart évelődni a magyarság ellen, hogy hiszen legnagyobb hősnök, Hunyadi János is oláh volt, azt felelték neki magyar részről, hogy annál nagyobb a dicsősége Hunyadi Jánosnak, ha mint oláh eredetű ember, oly kitűnő magyar volt, s így példát vehetnének maguknak róla az oláhok. Ez jut eszünkbe, mikor egyik tót tulzó lapban azt a mesét olvassuk, hogy Fadrusz János, a közelebb elhunyt kiváló szobrász, aki Izsó Miklós után legmagyarabb, legizmosabb szobrászunk volt — tót szülőktől származott, ami ha így volna is, mégis büszkének lehrtnénk reá, a tótok pedig példát vehetnének maguknak róla. De nem így van. Fadrusz szülei egyszerű német szőlőműves emberek voltak Pozsonyban, ő maga is ha nagy-néha németre fordította a szót, — ami csak ritkán, vagy kényszeresetben történt, mert rendszeren csak magyarul beszélt, — akkor hamisítatlan pozsonyi hauer dialektusban beszélt, tótul pedig nem is tudott, — Zay-Ugrócon legalább, ahol néhány évet töltött mint az ottani fadaragászati tanműhely tanulója, nem emlékeznek rá, hogy valaha tótul halották volna beszélni, pedig lett volna alkalma rá, mert tanulótársai közt tótok is voltak. No de hát a négernek az istene is fekete, a tótnak tehát Fadrusz is tót.

* **Megint amerikai örökség.** Érdekes megkeresés érkezett a főkapitányságra. A megkeresés szerint u. i. bizonyos Löwinger J. nevezetű milliomos halt el Amerika Texas államában s most örököseit keresik itten. Az eddig még ismeretlen örökösre mintegy négy, öt millió néz a megkeresés szerint.

* **A pletyka.** A pletyka odaférközik az aranyos trónok közelébe is. Majdnem minden napnak megvan a maga fenséges vagy felséges szenzációja. — Ma Rómából jött a hír: hogy Margit királynő Umberto özvegye félredobja a gyászruhát és mirtuskoszorút tesz a fejére, melynek csodálatos szépsége diadalmasan ragyog még ma is — pedig ötvenkét év szállott már el felette. A szép királynő Rómában van, de ott senki sem hisz ebben a kalandos hirben, amit különben hivatalosan is siettek megcáfolni.

* **Apró rendőrségi hírek. Tyuklopás.** Nagy Sándorné panaszolta a rendőrségen, hogy szomszédja Nagy Jánosné tyuklopással vádolja őt. A rendőrség kideríti kinek van igaza. — **Megvert korcsmárosné.** Bánki Jánosné arról tett jelentést tegnap, hogy őt Bőr Imre megverte az ujsertésvásártéren. A rendőrség kutatja, ha igaz e. — **Megszökött cselédek.** Loós János gazdálkodótól két cseléd Tóth István és Hegedüs Péter az ujszepesi tanyáról megszökött. — **Verekedő bérkocsisok.** Tegnap hajnalban a Bika szálló előtt két bérkocsis: Kis Fe-

renc és Mező Sándor összeverekedtek. A verekedő kocsisokat a rendőr választotta széjjel.

LETZTER IÓZSEF fényképészeti, festészeti és fénykép nagyítási műtete Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.

Legelőnyösebb beszerzési fásorr férfi-divat, kalap, fehérneműk és nyakendőkben *Fekete Jakab* úri divat és kalap gyári raktára, hol a legszebb tavaszi újdonságok nagy választékban kaphatók.

x **Használja a híres Hajdusági bajszpedrőt.** Egy doboz 50 fill. Kapható. Debrecen Tóth Béla gyógyzertsárában.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

Az automobil-szédelgés.

Tizenöt szerencsés nyerő.

Az állítólagos angol automobil vállalat, a mely ingyen kisorsolt tőf-tőf-kocsik révén akart jövedelmi forrásra szert tenni, az egész országra kiterjesztette hálóját. A már közölt eseteken kívül ma egész sorozatnak a hírét vesszük, a melyek mindegyike a The English-French Motors and Cycles Company Limited cégtől ered, s azonos módon elárulja a becsapási szándékot.

Már említettük, hogy Temes vármegyéből Prepeliczay főszolgabíró kivül még három „nyerő“ hire érkezett: Rátkovszky Ödön posta- és táviró főmérnök, Somogyi Gyula fehértemplomi főszolgabíró és Rajasich Vladimir esakovai szolgabíró kaptak értesítést; az elsőnek egy 2000 frankos, a másodiknak egy 6800 frankos, a harmadiknak egy 5000 frankos automobilt szánt a nagylelkű gyáros.

Aradon Sztankovics Miklós Máv üzletvezető, Bogdánffy Béla dr. szolgabíró és Bőjthe Pál es. és kir. 33. gyalogezredbeli hadnagy kaptak értesítést az automobil főnyereményről.

Merza Lajos kir. tanácsos, az Emke főpénztárosa oly értesítést kapott, hogy a 8500 korona értékű III. főnyereményt kapta meg, (ugyanazt, a melyről Prepeliczay főszolgabíró is értesítette a cég), Lészay Ferenc magyar-gorbói földbirtokos és Zaleski Imre hatvani főszolgabíró egy-egy 5000 frankos nyereményről kaptak értesítést.

Nagyváradon Szunyogh Péter jogszigorló nyert egy automobil.

Achim Gusztáv, Csaba község főmérnöke egy 7000 frank és Lukács Endre békésgyulai főszolgabíró egy 5000 frank értékű automobil kisorsolásáról kaptak értesítést. Farkas Imre makói és Tasnády Imre csongrádi főszolgabíró szintén nyertek egy-egy automobil.

Tehát már tizenöt esetről van szó, de bizonyára sokkal többen lesznek, a

rilettekkel a londoni spekulálók kísérettel. Ez mindennél jobban bizonyítja, hogy az állítólagos reklámsorsolás csak humbug.

Megjegyzendő, hogy az automobilgyáros levelében megnevezett Le Semense szállító vállalat már levelet irt Prepeliczay főszolgabíróknak; azt írja, hogy a főszolgabíró küldjön nyolcszáz koronát a csomagolás és szállítás költségeire, akkor megkapja az automobil. A főszolgabíró erre jónak látta, hogy a temesvári kereskedelmi és iparkamara útján tudakozódjék a szóban forgó automobil-vállalat és a szállító cég felől; de eddig még értesítést nem kapott.

Bizonyos, hogy itt valaki a 800 koronákat akarja csupán kiszedegetni a naiv magyaroktól. Gyanus első sorban az, hogy egy vállalatnak, amelynek Londonban, Párisban, Lyonban, Bostonban, Filadelfiában, Chicagóban és Madridban lennének telepei, ne lenne saját csomagolási és szétküldési osztályai és ezt, — akár egy kisvárosi en gros üzlet — spedítőr útján lenne kénytelen eszközölni Gyanus, hogy egy cég, a mely tíz, hatnyolcezer frank értékű automobil adományoz Magyarországnak reklám fejében, ezt még 800—800 koronával sajátolja megtoldani. Gyanus, hogy a leveleken, amelyek géppel vannak lekopogtatva, egyáltalán nincs aláírás, csak annyi van, bélyegzővel a cégjelzés alatt: The Manager. (Az igazgató.) Akármint van a dolog, a szerencsés automobilnyerők a nyolcszáz koronák elküldésével mindenestre egy kissé várjanak. És egyelőre ne is illesse az irigység őket ...

EGYLET.

A Csapó-kerti olvasó-kör. A Csapó-kertben olvasó-kör is alakult immár. — Tegnap délután 3 órakor ejtették meg a választást az új olvasó kör előjáróságára vonatkozólag. A választás eredménye: elnökké egyhangulag Kovács János ev. ref. lelkész, népisk. felügyelő lett, alelnökké ugyancsak egyhangulag Veres István népisk. tanítót választották.

MULATSÁG.

A Kossuth dalkör dalestélye. Kőkört Gusztáv neves karmester vezetése alatt álló Kossuth dalkör tegnap este fél kilenc órakor tartotta dalestélyét az Arany Bika szálló dísztermében. Szép s ragyogó közönség gyűlt egybe a csinos műsorra, melynek jóval 10 óra után volt vége. A műsor után vacsora s ezután tánc következett, amely a korai hajnali órákig tartott.

Az orosz-japán háború.

Légberöpített orosz hajó.

London, márc. 14. Port-Arthurból jelentik: A legutóbbi tengeri ütközetben tizenhárom japán hadihajó és tíz torpedónaszád közre fogta a Steregutschy és

Rechtelmy orosz torpedó romboló hajókat. A Rechtelmynek nagy veszteségek árán sikerült megmenekülnie. A Steregutschy parancsnoka látván, hogy nincs menekülés, hajóját légberöpítette.

Niucsvang a harc területén.

London, márc. 14. Az oroszok Kin-csuong nyomultak előre. Ez a város uralja a niucsvangi vasutat. Viszont a japának nincsenek már messze Niucsvangtól, amely a déli részen operáló orosz hadseregnek a centruma. Niucsvangnál legközelebb összeütközés lesz.

Togo tábornok jelentése a háborúról.

Tokio, márc. 14. A esütörtöki portarthuri támadásról Togo tábornok a következő jelentést tette: A mi ket torpedó flottánk éjjel egy órákor közeledett a kikötő bejaratához. Mivelhogy ellenséges hajóra nem akadtak, az egyik flottilla aknákat bocsátott le, a mi a partról való lövöldözés dacára is sikerült. A másik flottilla később Liatsiantól délre hat ellenséges torpedónaszádra ütközött. — Mintegy fél óráig tartó heves ütközet következett kis lőtávolságból, Asachio, Kasuga és Akasuki nevű hajóink érintkezésbe jöttek az ellenséggel és annak hajóit megrongálták. Az egyik hajónak kázanja sérült meg, a másikon tüzet látunk kitörni. Az ellenség elmenekült. Minekünk nyolc sebesültünk és hét halottunk volt. Az Asachiot megkapta egy gőzcső és négy fűtőnek halálát okozta. A mi hajóink közül egy sem lett harc képtelen. A másik flottilla a kikötő bejaratától távozva, két orosz torpedónaszádot észlelt, melyek a nyílt tengerről jöttek. Mi megtámadtuk ezeket. A küzdelem egy óráig tartott. Az egyik torpedónaszád súlyos sérüléssel menekült. A Szaganami torpedóüldöző hajó hatalmába kerítette a Streguesi nevű orosz torpedórombolót.

A Szaganami magához vette a legénységet, a hajó pedig magára maradt és nemsokára elsüllyedt. A Szaganaminak két halottja volt, az Akaszukin pedig egy alhadnagy és három közember megsérült. A mikor hajóhadunk zöme Port-Arthur elé érkezett, cirkálóhajóink torpedónaszádjaink védelmére indultak. A hajóhad Liaotiesang közelébe vonult és a kikötő belsejére ágyuzott. Az ostrom négy óra hosszat tartott. Egy cirkálóhajó jelentése szerint, mely az ágyuzást figyelte, az ostrom igen hatásos volt. — Ágyuzás közben az ellenséges ütegek viszonozták lövéseinket, de hajóhadunkban kár nem esett. Hajóhadunk egy másik cirkálója Talienvanba ment és a Sanchantau erősséget lövöldözte és több épületet megrongált. A Takazako cirkáló és a Kiljaja torpedónaszád bejárták a fél-sziget nyugoti partját, de az ellenségnek nyomát sem látták. Egy orosz torpedóromboló, mely harmadik támadásunkkor megsérült, teljesen elmerült, úgy hogy csak egy árbova nyulik ki a vízből. — Hajóhadunk két órákor hagyta abba a lövöldözést és visszatért gyülekező helyére.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Márc. 15. kedd: Aranylakodalom, színmű.

Márc. 16. szerda: Tavasz daljáték.

Márc. 17. esütörtök: Brankovics György. szomorudaljáték.

Márc. 18. péntek: Bob herceg, daljáték.

Márc. 19. szombat: III. Rikárd, szomorudaljáték.

Márc. 20. vasárnap d. u.: Aranyvirág daljáték, este Cigányélet, népszínmű. Előszőr

— (A karszemélyzet jutalomjátéka.)

A színtársulat karszemélyzetének március 28-án este lesz a jutalomjátéka. Ők maguk ugyan nem játszanak, de megérdemlik a közönség érdeklődését, jó akaratát annál is inkább, mert gondoskodtak az estének oly vonzó betöltéséről, mely március 28-án az egész város figyelmét méltán lekötöheti. — Ugyanis dr. Balkányi Emil átengedte erre az estére *Bájital* című 3 felvonásos népszínművét, melyhez a zenét felesége Bödi Ella asszony írta. Ennek a két felette érdekes újdonságnak lesz tehát a bemutatása a karszemélyzet jutalmazására szánt estén.

— **A Népszínház válsága.** Mulatságos, egyben azonban felette szomorú dolog, hogy a Népszínház igazgatójának anyagi zavarai mily ferde világításban, de mégis az utálatos valóságnak megfelelően állítják a nyilvánosság elé a művészeti állapotainkat. Tegnap ugyanis Porzolt Kálmán hitelezői gyűlést tartottak és elhatározták, hogy meg kell menteni a — követeléseiket. — Ezért hajlandók a fővárostól követelt 65000 koronát is letenni, hogy aztán a jövedelmekre tovább is rátehessék a kezüket. Es ezeket a teljesen üzleti magánkérdéseket a hitelezők a nagy nyilvánosság előtt tárgyalják és a legszemérmertlenebbül beszélnek a Népszínház üzemének fentartásáról. Mintha valami megszorult gyapjamosó gyárról vagy temetkezési vállalat részvényeiről volna szó. Ez ime a Népszínház művészi hivatásának és rendeltetésének tökéletes csődje! — A főbűnös ebben maga Porzolt igazgató, aki olyasmire vállalkozott, amihez nem értett és a mihez még csak pénze sem volt. De e csuf állapotok fertőjének forrása maga a főváros, a népszínházi bizottság, mely erkölestelen üzleti alapon kizsákmányolta a hazard játékszenvedélyt, művészeti elvül tüzve ki azt a sivar jelszót, hogy kiad többet érte?

— **(A színigazgató híradása.)** Kedden kerül színpadra Rákosi Viktor és Beöthy László látványos színműve az „Aranylakodalom”. A színmű szereposztása a következő: Koltai Jenő—Klenovits Gy., Katalin—Jeszenskyné, Béla—Virágháty, Miklós—Nagy János, Jancsi—Székely Ilona, Ilonka—Krémer Lili, Tarnai—Cserny Béla. Howard—Sebestyén Géza, Emerencia—Havasi Szidi, Jurátus—Csiky László, Tábornok—Szilágyi Aladár, Segédtsizt—Szabó Károly, Mikulák—Iványi Antal, Krausz—Faragó Odön, Pa-

lóc—Karaacs Imre, Bodó—Krasznay Ernő, Pista—Mezei Andor, Petike—Szabó Gyula, Kossuth Lajos—Pataky Béla.

Pénteken kerül színpadra általános bérlétszünetben „Bob herceg” huszonötödöszer. Miután általános bérlétszünet lesz, egy bérlőnek sem tartatik fenn a helye, hanem máttól kezdve jegyek válthatók lesznek a jubiláris előadására. — „Bob herceg” pénteki előadására az utalványjegyek nem lesznek érvényesek.

Március 29-én kezdődik a cigányverseny, mely három napig fog tartani. A cigányversenyek alatt színpadra kerül Szávay Gyula szociális költeménye a „Munka”.

Dr. Balkányi Emil 3 felvonásos népszínművéből, melynek a címe „Bájital” tegnap tartották a rendelkező próbát.

TÁVIRATOK.

Az ujoncjavaslat szentesítése.

Budapest, márc. 14. *Héderváry* miniszter ma délután Bécsbe utazott a főrendiház által is megszavazott ujoncjavaslatokkal, melyeket holnap reggel terjeszt a király elé szentesítésre. A mint ez megtörtént, *Héderváry* táviratban értesíti *Nyiri* honvédelmi minisztert, aki azonnal szétküldi a sorozásról intézkedő rendeletét az összes törvényhatóságoknak.

Sándor államtitkár diszpolgársága.

Marosvásárhely, márc. 14. Marosvásárhelyről f. hó 12-én egy 40 tagból álló küldöttség érkezett Budapestre, hogy Sándor János államtitkárnak a diszpolgári oklevelet átadja. Az átadás 18-án lesz, mely alkalommal Sándor János államtitkár a Hungáriában diszbedet ad. A küldöttség azután *Tisza István* gróf miniszterelnöknek tiszteleg, hogy a parlamenti béke helyreállítása alkalmából üdvözlje.

Perczel volt főispán meghalt.

Baja, márc. 14. Perczel Miklós honvédezedes, nyugalmazott főispán, ma délelőtt 10 órákor meghalt.

A hadsereg felügyelője meghalt.

Bécs, márc. 12. *Windischgraetz* Lajos herceg a hadsereg felügyelője ma itt meghalt.

A nagylaki kerület.

Nagylak, márc. 14. A képviselőválasztási küzdelem itt ismét megújult. *Jasz Antal* szabadelpvűpárti jelölt a leghatározottabban fenntartja a jelöltséget és kilátásai tetemesen javultak.

Magyar est Rómában.

Róma, márc. 14. Szécsen gróf osztrák-magyar szentszéki nagykövet és neje tegnap a Palazzo Venezia fényesen kivilágított és pompásan feldiszipított termeiben nagy fogadó estélyt adtak. A nagy-

számban megjelent fényes vendégek között volt a szász-weimari nagyherceg, Merry del Val bíboros államtitkár több bíborossal, a francia és portugál nagykövetek, a porosz követ, valamint a szent-azék többi diplomatája, a római nemeség számos tagja, sok püspök, köztük a trienti hercegek, számos főpap és a pápai udvar méltóságai.

Gabonatózsde.

Budapest, március 14. Buzakinálát mérsékelte, vételkedv korlátozt. Lanyha irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba, gyöngén tartott, közben valamivel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: borult.

Buza áprilisra	8:32-33.
„ októberre	8:23-24.
Rozs áprilisra	6:57-58.
„ októberre	6:67-68.
Zab áprilisra	5:59-60.
„ októberre	5:69-70.
Tengeri májusra	5:29-30.
„ júliusra	5:40-41.
Répe augusztusra	11:35-45.

Igen alkalmas ntázásoknál,
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva
Bizonyítvány kelt Bécsben 1887. jul. 3-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen
fogtisztító szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájvizek nem elégségesek a foghúson mindig újlag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csak mechanikus tisztítással kapcsolatban egy frissítő és antiszeptikus ható fogtisztító szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont” már az összes kulturállamokban a legsikeresebb használatra bizonyult.

Arlejtési pályázat.

A debreceni ev. ref. egyház felsőbb leányiskolája igazgatótanácsának épített bizottsága ezen iskola kertjében építendő nyári tornacsarnok építésére arlejtési pályázatot hirdet. Az épület tervrajza költség-előirányzata és az építés feltételei naponként délután 2 órától 5-ig az ev. ref. felsőbb leányiskola tanácstermében megtekinthetők és lemásolhatók. A pályázatok folyó március hó 25-dik napjának délutáni 5 órájáig az ev. ref. felsőbb leányiskola igazgatói irodájába küldendő.

Az épített bizottság

3429.

Árverési és zárt ajánlati hirdetés.

A város tulajdonához tartozó Si monffy utcai 2 számú bérház VIII számú bolthelyisége 1904. évi Március hó 23. napján délelőtt 9. órakor a város székházának közgyűlési termében tartandó nyilvános árverésen, esetleg zárt ajánlat útján a városi számvevőségél hivatalos órákalatt megtekinthető feltételek mellett 1904 évi május 1. napjától számított három évre bérbe adatik.

Írásbeli zárt ajánlatok az árverési feltételeknek megfelelően szerkesztve az árverés megkezdéséig városi főjegyző urnál adhatók be, az árverés megkezdése előtt fel fognak bontatni.

Debrecen 1904 március hó 7. én.

A városi tanács,

Aki olcsón, jól, praktikusán

és modernül

épitkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához

DEBRECENBEN, Hunyadi-utca 21. szám.

Templomok, városi lakóházak, kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonirozásokot vagy bármily építkezési munkákat helyben vagy vidéken olcsón a legjobb kivitelben elvállal. Épületekre törlesztéses kölcsönt eszközöl ki. Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. Építő iparosoknak előnyösen készít terveket költségvetést stb.

Olcsó szőlő.

A Debrecen-től alig 1 km.-re fekvő Átko-földön mintegy 41 hold különféle finom fajszerűkkel beültetett terület parcelálás folytán apróbb részletekben kedvező fizetési feltételek mellett eladó

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Mandel Zsigmond.

Hunyadi-utca 5., földszint.

Kizárólagos raktár Debrecenben

Piac-utca 26. sz.,

a nagytőzsde udvarán.

A nagyérdemű gazgközönség szíves tudomására hozom, hogy tekintettel az elmúlt évi nagy forgalomra, raktárunkat ez idén tetemesen megnagyobbítottuk, a már mindenki által kiváló előnyéről jól ismert páros sorú Unicum Drill vetőgépek, egyes kettős ekék, kettős eke-estek, kukorica morzsolókból nagy raktárt tartunk. Különösen felhívom a t. gazgközönség b. figyelmét legújabb szerkesztett eredeti amerikai Planet kukorica kapálóinkra, a melyek az eddigieket minden tekintetben felülmúlják. Minden egyes gazdasági eszközt készséggel adunk ki debreceni raktárunkból próbára is.

Kérem dusan felszerelt raktárunk szíves megtekintését.

Kiváló tisztelettel

Ráhrer Sándor

MELICHER FERENC
vetőgépgyár

BÁCHER RUDOLF
ekegyár

debreceni képviselője.

Kizárólagos raktár Debrecenben
Piac-utca 26., a nagytőzsde udvarán.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai

Debrecen, kistemplom bazar.

Megérkeztek a

Tavaszi divat

gyönyörű ujdonságai,
ruhaszövetek és selymekben

!! Óriási választék !!

Szabott árak.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratott, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hatlyu gyógyszerár által Majna Frankfurt.

A Hajdumegyei Népbank mint Szövetkezet.

Értesíti szövetkezete tagjait, hogy kölcsönöket f. hó 15-től kezdődőleg folyósít.

(Helenkenti kölcsönkari al törlesztés)

Betétkönyvek váltása naponta a hivatalos órák alatt eszközölhető. (1 törzsbetét 50 fill. 25 kr.)

az Igazgatóság.

Szabadalmazott önműködő permetező-készülékek

„S y p h o n i a“ szőlőtelepek

és komlóültetvények befecskenezéséhez,
a gyümölcsfákat károsító rovarok,

a szegecs és tormáncs kiirtására, valamint a levél-
betegségek elleni védekezésre stb.

10 vagy 15 liter töltésű

Önműködő, hordozható permetezők rézüsttel is,

petroleum-vegyítő-készülékkel, vagy anélkül;
kocsira szerelt, önműködő permetezők gyártatnak és szállítatnak különlegesség
gyanánt

MAYFART PH. és Ta.

mezőgazdasági gépgyárak, borsajtók és gyümölcs-értékesítő-gépek különleges-
ségi gyárai által

BÉCS, II. TABORSTRASSE 71. SZ.

Kimerítő árjegyzékek ingyen. — Képviselek és viszonteladók kerestetnek.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECENBEN, FŐTÉR 31-ik SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arcszépítő s bőrpoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sömör, szepő s egyéb tisztatlanságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A kréméhez használ-
Harmat-arcpor, mely az arcnak landó poudert, a

kölcsönöz, hárcmféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoboz** ára 50 fill. **Nagyobb A Molitergin** a legkiválóbb dobozá 1 és 2 kor.

sen kézbőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű légyságot, bárcnyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsíroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcbőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Mollitergin** ára 1 korona.

Mihalovits J. gyógyszeriára a „Kigyó“-hoz Debrecen

Növényi-hajszesz. Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsíroz. Nem piszkítja a fehérmüt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.

Növényi hajkenőcs. Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is, teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

Iztelen csukamajolaj A Mihalovits-féle teljesen izetlen szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. A Mihalovits-féle

China-bor.
China vas-bor.
Conduangó-bor.
Pepsin-bor.

Egy üveg ára
1 korona 60 fill

Szomoredi herból kiváló gondal készült gyógyborok, melyek gyógyték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Debrecen, nyomatott László József könyvnyomdájában